

pensioenen

Pensioenkapitaal bij uitkering op 60 en 61 jaar hoger belast : nog niet meteen van toepassing

Chantal HENDRICKX advocaat Vandendijk & Partners

De programmawet van 22 juni 2012 (*BS 28 juni 2012*) wijzigt ook het fiscaal regime van aanvullende pensioenuitkeringen. Die maatregel past in het beleid van de regering om mensen langer aan het werk te houden, maar wordt – zonder dat de regering dat beseft – enigszins doorkruist door de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen, die de leeftijd waarop men vervroegd met pensioen kan gaan, verhoogt.

regeling uit
generatiepact
verstrengd

In de context van de toenemende vergrijzing, probeert de wetgever de mensen aan te moedigen langer aan het werk te blijven. Met het generatiepact (wet van 23 december 2005, *BS 30 december 2005*, 2e ed.) was daarom een gunsttarief van 10 % ingevoerd op uitkeringen in kapitaal en afkoopwaarden voor kapitaaluitkeringen die ten vroegste worden uitgekeerd vanaf de wettelijke pensioenleeftijd (en op voorwaarde dat de begunstigde tot die leeftijd effectief actief is geweest). Uitkeringen vóór die leeftijd bleven belast aan 16,5 % en werden dus fiscaal 'bestraft' (zie *Fisc. Act. 2005*, 40/4 en 2007, 7/6). Nu sleutelt de wetgever opnieuw aan de afzonderlijke belasting van pensioenuitkeringen met het doel de mensen langer aan het werk te houden. De 'bestrafing' van vervroegde uitkeringen wordt nog verscherpt.

Tarieven bij uitkering op 60 en 61 jaar verhoogd

Bij artikel 64 van de programmawet van 22 juni 2012 worden immers de nieuwe artikelen 171, 2^o *quater* en 171, 3^o *bis* van het WIB 92 ingevoerd en wordt artikel 171, 4^o, f) van het WIB 92 aangepast.

uitkering op 61 jaar :
18 % i.p.v. 16,5 %

Kapitalen en afkoopwaarden die door werkgeversbijdragen of bijdragen van de onderneming zijn gevormd en bij leven worden uitgekeerd aan de werknemer of bedrijfsleider op de leeftijd van 61 jaar, zullen belastbaar zijn tegen een aanslagvoet van 18 % (nieuw art. 171 2^o *quater* WIB 92).

uitkering op 60 jaar :
20 % i.p.v. 16,5 %

Als diezelfde kapitalen en afkoopwaarden uitgekeerd worden op de leeftijd van 60 jaar, zullen ze belastbaar zijn tegen een aanslagvoet van 20 % (art. 171 3^o *bis*).

16,5 % vanaf 62 jaar

Voor uitkeringen vanaf de leeftijd vanaf 62 jaar blijft het tarief van 16,5 % behouden. Daarom wordt artikel 171, 4^o, f) van het WIB 92 aangepast.

uitkering op 62-64 jaar :
blijft 16,5 %

In die bepaling staat voortaan dat kapitalen en afkoopwaarden onderworpen zijn aan het afzonderlijk tarief van 16,5 % wanneer ze aan de begunstigde worden uitgekeerd «naar aanleiding van de pensionering van de begunstigde of bij leven vanaf de leeftijd van 62 jaar of naar aanleiding van het overlijden van de persoon van wie hij de rechtverkrijgende is.»

Sportbeoefenaar

sporter kan al met
pensioen op 35 jaar

Een betaalde sportbeoefenaar (zoals bedoeld in de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars) kan zijn aanvullend pensioen reeds laten uitkeren op het ogenblik van de stopzetting van zijn onderwerping aan de wet van 24 februari 1978. Dat kan weliswaar niet vroeger zijn dan de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin hij 35 jaar wordt als hij zijn sportieve activiteit al eerder definitief en volledig heeft stopgezet. Fiscaal gezien wordt de uitkering van een aanvullend pensioen aan een betaald sportbeoefenaar die zijn beroepsactiviteit stopzet vanaf de leeftijd van 35 jaar, beschouwd als een uitkering naar aanleiding van pensionering, hoewel er geen *effectieve* pensionering is.

**sporter: tarief van 20 %
voor uitkering op 60
jaar – of eerder**

**leeftijd voor verhoogd
pensioen verhoogd
vanaf 2014**

**maar voorlopig is
'pensioering' op 60
jaar nog mogelijk**

**welk tarief geldt dan ?
20 % voor 60 jaar of
16,5 % bij
pensioering ?**

**tegenstrijdige
wetteksten : 'in dubio
contra fiscum'**

Luidens de memorie van toelichting heeft de wetgever de verhoging van de afzonderlijke tarieven in functie van de leeftijd ook coherent willen toepassen op sportbeoefenaars (*Parl. St. Kamer 2011-12, nr. 2198/1, 37*). Dat betekent dat uitkeringen bij leven aan betaalde sportbeoefenaars op jonge leeftijd gelijk gesteld worden met een uitkering op 60 jaar zonder effectieve pensioering en derhalve worden belast tegen het tarief van 20 %. In het – wellicht uitzonderlijke – geval dat de betaalde sportbeoefenaar zijn aanvullend pensioen opvraagt na de leeftijd van 60 jaar, zullen ook de tarieven van 18 %, 16,5 % en desgevallend 10 % van toepassing zijn op de uitkeringen. Op vraag van de Raad van State is dat in artikel 171, 3^obis van het WIB 92 uitdrukkelijk toegevoegd.

Tariefaanpassingen vanaf 1 juli 2013 – in theorie

Al die tariefaanpassingen zijn van toepassing op de kapitalen en afkoopwaarden die worden betaald of toegekend vanaf 1 juli 2013 (art. 65 programmawet).

Die datum opent nog wat perspectieven voor 'jonge' gepensioneerden.

Zoals bekend, wordt de leeftijd waarop men vervroegd met pensioen kan gaan, verhoogd (wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen, *BS 30 december 2011, 4e ed.*). Dat gebeurt gefaseerd en is mede afhankelijk van de gepresteerde loopbaan. Zo kan men vandaag en nog tot einde 2013 al met pensioen op 60 jaar (als men een loopbaan van 40 jaar heeft) of op 60 jaar en 6 maanden (als men een loopbaan van 38 jaar heeft). In 2014 wordt de vereiste leeftijd voor pensioering 61 jaar (of 60 jaar als men een loopbaan van 40 jaar heeft).

Stel dat een werknemer op 1 augustus 2013 de leeftijd heeft van 60 jaar en 6 maanden en al een loopbaan van 38 jaar heeft. Hij kan op dat moment vervroegd met pensioen gaan. Als de werknemer op dat moment ook zijn aanvullend pensioenkapitaal uitgekeerd krijgt, zal het pensioenkapitaal in principe onder toepassing vallen van zowel artikel 171, 3^obis als artikel 171, 4^o, f van het WIB 92 in hun nieuwe formulering. Op grond van het nieuwe artikel 171, 3^obis is formeel de nieuwe aanslagvoet van 20 % van toepassing. Het gaat immers om kapitalen die worden uitgekeerd aan werknemers op de leeftijd van 60 jaar. Toch zal ons inziens de kapitaaluitkering onderworpen zijn aan het tarief van 16,5 %, vermits de uitkering, conform de letter van artikel 171, 4^o, f van het WIB 92, uitgekeerd wordt naar aanleiding van de pensioering van de begunstigde. Terzake kan de begunstigde immers een beroep doen op het adagium '*in dubio contra fiscum*'.

Het is niet duidelijk of de wetgever zich bewust is van die merkwaardige doorwerking van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen op de nieuwe fiscale regels inzake uitkering van aanvullende pensioenkapitalen. Tenzij er reparatiewetgeving komt, zal er tot einde 2015 een principiële conflict bestaan tussen de artikelen 171, 3^obis en 171, 2^oquater van het WIB 92 enerzijds en artikel 171, 4^o, f van het WIB 92 anderzijds.

Voor de andere pensioenmaatregelen uit de programmawet: zie p. 13 en *Fisc. Act. 2012, 26/1 en 26/8*.

herstructurerings

Belastingvrije splitsing: antimisbruiktest beperkter dan gedacht

René WILLEMS PwC

Een herstructurering is alleen belastingneutraal als de operatie niet opgezet is met een hoofdzakelijk fiscaal doel. Maar niet eender welk fiscaal doel telt mee om te beoordelen of voldaan is aan die antimisbruiktest. Alleen fiscale voordelen die onmiddellijk te maken hebben met de neutraliteit van de herstructurering, tellen mee. Concreet gaat het dus alleen om het vermijden van belastingen op latente meerwaarden op overgedragen